

JÓZEF NI NIK
IFiS PAN

HANNA BUCZY SKA-GAREWICZ

I. DZIEŁA. A. Ksi ki: *Koło Wiede skie - pocz tki neopozytywizmu*. Wiedza Powszechna, Warszawa 1960, drugie wydanie: Toru 1993; *Cassirer*. Wiedza Powszechna, Warszawa 1963; *Peirce*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1965; *Warto i fakt. Rozwa ania o pragmatyzmie*. PWN, Warszawa 1970; *William James*. Wiedza Powszechna, Warszawa 1973, drugie wydanie: Warszawa 2001; *Znak, znaczenie, warto . Szkice o filozofii ameryka skiej*. KiW, Warszawa 1975; *Uczucia i rozum w wiecie warto ci*. Ossolineum, Wrocław - Warszawa 1975, drugie wydanie: Wydawnictwo IFiS, Warszawa 2003; *Znak i oczywisto . IW PAX*, Warszawa 1981; *Milczenie i mowa filozofii*. Wydawnictwo IFiS, Warszawa 1992, drugie wydanie: 2003; *Semiotyka Peirce'a*. Polskie Towarzystwo Semiotyczne, Warszawa 1994; *Metafizyczne rozwa ania o czasie*. Universitas, Kraków 2003.

B. Przekłady i opracowania: Hanna Arendt: *My lenie*. Warszawa 1991; Ch. S. Peirce: *Wybór pism*. Warszawa 1998.

C. Artykuły: *Filozofia mitu E. Cassirera*. „Euhemer”, 5, 1961, s. 25-35; *Cassirer i symboliczne formy poznania*, w: *Filozofia i socjologia XX wieku*. Warszawa 1962, s. 25-41; *Schlick i eliminacja metafizyki*, w: *Filozofia i socjologia XX wieku*. Warszawa 1962, s. 359-373; *Prawda jako dobro*. „Studia Filozoficzne”, 5, 1969, s. 113-127; *Pragmatyczna koncepcja warto ci instrumentalnej*. „Etyka”, 5, 1969, s. 53-75; *Fakty i warto ci*. „Etyka”, 7, 1970, s. 191-195; *Krytyka emotywizmu*. „Etyka”, 7, 1970, s. 195-200; *O filozofii Ingardena*. „Nurt”, 9, 1970, s. 27-29; *Pragmatyzm i analiza*. „Studia Filozoficzne”, 1, 1971, s. 197-200; *Mach i filozofia nauki*. „Studia Filozoficzne”, 3, 1971, s. 222-226; *Wst p do etyki*. „Etyka”, 8, 1971, s. 195-197; *Filozofia moralna Brentana*. „Etyka”, 9, 1971, s. 236-240; *Ameryka ski kwartalnik powi cony filozofii Peirce' a*. „Studia Filozoficzne”, 5, 1972, s. 197-201; *Chaos wokół poj cia warto ci*. „Etyka”, 10, 1972, s. 180-183; *Logika uczu . „Archiwum Historii Filozofii”*, 18, 1972, s. 19-48; *Teoria warto ci Meinonga*. „Etyka”, 12, 1973, s. 57-78; *Koncepcja zmysłu moralnego*. „Archiwum Historii Filozofii”, 19, 1973, s. 73-104; *Fenomenologia uczu Schelera*. „Archiwum Historii Filozofii”, 21, 1995, s. 99-120; *Krytyka psychologizmu w aksjologii*. „Etyka”, 14, 1995, s. 211-228; *Filozofia w wiecie symboli*. Introduction to Polish translation of S. Langer's book *Philosophy in a New Key*, 1976, s. 5-27; *Der Interpretant, die Autoreproduktion des Symbols and die pragmatische Maxime*. "Semiosis", 2, 1976, s. 10-18; *Aktualne badania nad*

filozofii Peirce'a. „Studia Filozoficzne”, 8, 1976, s. 141-143; *Mi dzynarodowy kongres o filozofii Peirce'a*. „Studia Filozoficzne”, 12, 1976, s. 117-118; *Instrumental Value*. Proceedings of International symposium for the Bicentennial of American Revolution. New York 1976; *Scheier a filozofia warty ci*. Introduction to the Polish edition of Scheier's book on Ressentiment. Warszawa 1977, s. 5-23; *Sign and Evidence*. "Semiosis", 5, 1977, s. 5-11; *Transcendentalny a obiektywny charakter przedmiotu znaku*. „Studia Filozoficzne”, 6, 1977, s. 101-111;

Przedmowa do polskiego wydania K. Lorenza: *Druga strona zwierciadła*. PIW, Warszawa 1977, s. 7-28; *Twardowskis Bedeutungslehre*. "Semiosis", 7, 1977, s. 55-77; *Znaczenie i prze ycie*. „Studia Filozoficzne”, 2, 1978, s. 43-61; *Sign and Continuity*. "Ars Semiotica", 2, 1977, s. 3-17; *Peirce's Criticism of Cartesian Philosophy*. "Semiosis", 11, 1977, s. 21-34; *Nowa edycja korespondencji Peirce'a*. „Studia Filozoficzne”, 6, 1978, s. 157-160; *Niemieckie publikacje po wi cone filozofii ameryka skiej*. „Studia Filozoficzne”, 9-9, 1978, s. 294-295; *The Degenerate Sign*. "Semiosis", 13, 1997, s. 5-17; *Peirce's Method of Triadic Analysis of Signs*. "Semiotica", 26-3/4, 1979, s. 251-259; *Czasopismo po wi cone semiotyce*. „Studia Filozoficzne”, 2, 1979, s. 157-159; *Teoria znaku a w tpienie Kartezja skie*. „Studia Filozoficzne”, 4, 1979, s. 113-125; *Mediacja a problem pocztku*. „Archiwum Historii Filozofii”, 25, 1979, s. 275-301; *My lenie a problem zła*. „Etyka”, 17, 1979, s. 266-271; *O upadku filozofii*. „Krytyka”, 4, 1979, s. 56-65; *Semiotic and the Newspeak*. "Semiosis", 17, 1980, s. 91-100; *Poszukiwanie sensu semiotyki*. „Teksty”, 2 (50), 1980, s. 183-187; *Semiotyka i filozofia znaku*, w: Max Bense: *wiat przez pryzmat znaku*. PIW, Warszawa 1980, s. 5-39; *Martin Buber i dylematy subiektywno ci*. „Znak”, 7, (313), 1980, s. 875-890; *Twardowski's Idea of Act and Meaning*. „Dialectics and Humanism”, 3, 1980, s. 153-164; *The Meaning of "interpretant"*. "Semiosis", 21, 1981, s. 10-15; *O pojciu cnoty*. „Teksty”, 1, 1981, s. 9-30; *O upadku filozofii*. „Wi ”, 5, 1981, s. 57-72; *Znak i wiat przyrodniczy*. „Studia Filozoficzne”, 1 (182), 1981, s. 176-180; *Semiotics in Poland*. "American Journal of Semiotics", 1-2, 1981, s. 213-222; *O pojciu znaku zdegenerowanego*. „Studia Semiotyczne”, XI, 1981, s. 121-141; *The Interpretant and a System of Signs*. "Ars Semiotica", IV/2, 1981, s. 187-201; *Husserl and Peirce*. "Phenomenology Information Bulletin", 5, 1981, s. 105-111; *Twardowski'a book "On the Content"*. "Phenomenology Information Bulletin", 5, 1981, s. 11-18; *Meinong on Emotional Presentation*. "Phenomenology Information Bulletin", 5, 1981, s. 18-22; *Sign versus the Perfect Beginning*. Toronto Semiotic Center. Victoria University, Toronto, 3, 1982, s. 5-25; *The Idea of Object of Knowledge in Peirce's Theory of Signs*. "Proceedings of C. S. Peirce International Congress" in Amsterdam, June 1976. Texas Tech. University, Lubbock 1982, s. 2-32;

The Sign: its Past and Future. "Semiosis", 25, 1982, 111-119; *Sign and Dialogue*. "The American Journal of Semiotics", 2:1-2, 1983, s. 27-43; *Sprawiedliwo jako racjonalno*. „Etyka”, 19, 1981, s. 111-132; „O czym nie mo na mówi , o tym trzeba milcze ”, w: *Wypowied literacka a wypowied filozoficzna*. PIW, Warszawa 1982, s. 41-51; *The Reality od Signs*. "Semiotica", 45: 3-4, 1983, s. 315-330; *Sign and Cogito*, w: *Sign, System and Function*, ed. by Th. Sebeok, Th. Winner. Mouton, Berlin 1984, s. 37-49; *Sign and Interpretation*. Bunting Institute 1984, s. 1-29; *The "Flying University" in Poland in 1978-1981*. "Aquinas". Revista Internazionale di Filozofia, I, 1984, s. 105-123; *Twardowski's Concept of Sign and Meaning*, w: *Semiotics 1984*. Proceedings of the Ninth Annual Meeting of Semiotic Society of America. Univ. of America Press, 1985, s. 557-566; *The Degenerate Sign*, w: *Semiotics Unfolding*. Proceedings of the Second International Association for Semiotic Studies. Vienna, July 1979. Mouton Publ., Berlin 1983, Vol. I, s. 43-51; *The Flying University in Poland, 1978-1980*. "Harvard Educational Review", 55:1, 1985, s. 20-34; *Max Scheier on the Meaning on Emotions*. "Semiosis", 36-38, 1985, s. 169-175; *Instrumentalizm Deweya*, w: *Filozofia wspóczesna*. Warszawa 1986, s. 158-173; *Znak i interpretacja*. „Studia Filozoficzne”, 8-9, (237-238), 1985, s. 33-46; *Two Concepts of Interpretation: Peirce and Heidegger*. SEMIOTICS 1985, Univ. Press of America, s. 467-478; *Peirce and the Cartesian Tradition*, w: *Religion and Philosophy in the United States*, ed. by Peter Frese. Die Blue Eule. Essen 1987, s. 77-95; *Zarathustra jako Nauczyciel Rado ci*. „Studia Filozoficzne”, 11, 1986, s. 124-145;

Ingarden on Meaning and Interpretation. SEMIOTICS 1986, Univ. Press of America, 1977, s. 387-397; *Der Streit um den Psychologismus bei Twardowski, Kotarbi ski und Ingarden*. "ZEITSCHRIFT FÜR SEMIOTIK". Bd. 10, Heft 4, 1988, s. 356-376; *Semiotic in Poland*. "THE SEMIOTIC WEB '86". An International Yearbook. Mouton, Berlin 1987, s. 267-290; *Pozytywizm*, w: *FILOZOFIA A NAUKA. Zarys encyklopedyczny*. Ossolineum, Warszawa 1987, s. 471-480; *Pragmatyzm*, w: *FILOZOFIA A NAUKA. Zarys encyklopedyczny*. Ossolineum, Warszawa 1987, s. 480-489; *Semiotics and the art of understanding*. "Semiosis", 51/52, 1988, s. 57-62; *Peirce's antisubjectivism and logic*, w: *Zeichen von Zeichen für Zeichen*. Agis Verlag, Baden-Baden 1990, s. 49-53; *Freiheit und Verantwortung*, w: *KarlJaspers-aktualitaet seines Denken*. Piper Verlag München 1991, s. 128-144; *Does semiotics lead to deconstruction?* "Semiosis", 65/68, 1992, s. 55-61; *Rationalism of the Stuttgart School*. "Semiosis", 69/70, 1993, s. 3-8; *Peirce and Descartes*, w: *Living Doubt. Essays concerning the epistemology of Peirce*. Kluwer Academic Publ. Boston, 1994, s. 151-156; *Jaspers and Nietzsche on Freedom*. Uniwersytet Jagiello ski, Varia CCCXXX. 1994; *Jaspers' Defense of the University*. "Jahrbuch der Oesterreichischen Karl Jaspers Gesell-

schäft", Jahrgang 7/8,1994/1995, s. 149-160; *Jaspers and University Self-governance*, w: *The Tasks of Truth. Essays on Karl Jaspers' Idea of the University*. Peter Lang, Berlin, New York, 1996, s. 117-128; *Sens woli i wolno ci*. Przedmowa do polskiego wydania: Hanna Arendt: *Wola*. Czytelnik, Warszawa 1996, s. 5-21; *Semiotics and Deconstruction*, w: *Reading Eco*. An Anthology ed. by Rocco Capozzi. Indiana Univ. Press, Bloomington 1997, s. 163-173; *Interpretacje interpretacji: semiotyka a dekonstrukcja*. „Toru ski Przegl d Filozoficzny”, vol. 1, 1997, s. 7-28; *Semiotyka a tendencje postmodernistyczne*. „Kultura i Społecze stwo”, r. XLI, nr 2, 1997, s. 29-47; *Neopragmatyzm a Peirce*. „Przegl d Filozoficzny - Nowa Seria”, r. VI, nr 4, 1997, s. 37-48; *O filozofii Peirce'a i nowego pragmatyzmu*. „Toru ski Przegl d Filozoficzny”, nr 2, 1999, s. 39-49; *Pragmatyzm Peirce'a, Rorty' ego i Putnama*, w: *Filozofia ameryka ska dzi*. UMK, Toru 1999, s. 145-160; *Noc jako droga ku prawdzie*. „Przegl d Filozoficzny - Nowa Seria”, r. XI, nr 2, 2002, s. 5-21; *Wst p*, w: A. Schopenhauer: *W poszukiwaniu m dro ci ycia. Parerga i paralipomena*. PWN, Warszawa 2002, s. VII-XXXVII.

D. Referaty na konferencjach mi dzynarodowych i wykłady go cinnie: *Europeische Colloquium über Semiotik*. Stuttgart, January 1976. „Peirce Studies in Poland”; International Peirce Congress, Amsterdam, June 1976: *The Idea of Object of Knowledge in Peirce's Theory of Signs*, published in Proceedings of C. S. Peirce International Congress, Texas Tech University, Lubbock 1982, s. 2-32; Bicentennial Symposium in Philosophy, New York, September 1976: *Instrumental Value*, published in Proceedings of the Bicentennial Symposium; *Europeische Colloquium über Semiotik*, Stuttgart, January 1977: *Sign and Evidence*; *Europeische Colloquium über Semiotik*, Stuttgart, January 1978: *Peirce's Criticism of Cartesianism*; American-Polish Conference for Semiotic, Radziejowice, May 1978: *Sign and Cogito*; Third Annual Meeting of Semiotic Soc. of America, Providence, October 1978: *Peirce's Method of Analysis*; International Congress for Semiotics, Wien, July 1979: *The Degenerate Sign* (per procura); American-Polish Semiotic Conference, Puławy, September 1980: *Semiotic and Newspeak*, Universität Tübingen, lecture: *Dialogic Philosophy*, November 1980; Universität Stuttgart, lecture: *Semiotics and Dialogic Philosophy*, November 1980; Center for Research in Semiotics, Brown University, lecture: *Sign: Interpretant and Dialogue*, April 1981; Semiotic Society of America, Annual Meeting in Nashville Tenn, October 1981: *Peirce and Cartesian Cogito*, American Philosophical Association, annual meeting in Philadelphia, December 1981: *Sign: its Past and Future*, Boston Forum, Harvard University, lecture: *Max Scheier on Axiological Illusion*, April 1982; Philosophy Department, University of New Mexico, September 1982: *Peirce's Concept of Sign*; Semiotic Conference at Harvard University, June 1983: *Temporality of Sign*; Semiotic Society of

America, annual meeting in Snowbird, October 1983: *Peirce versus Hermeneutic Circle*; Harvard University, Radcliffe College, Bunting Institute, November 1983, lecture: *Sign and Interpretation*; American Philosophical Association, annual meeting in Boston, December 1983: *Max Scheier on Emotional Intuition and Love*; Harvard University, Philosophy of Education Research Center, February 1984: *Underground Teaching in Poland, 1978-1980*; Semiotic Society of America, annual meeting at Indiana University in Bloomington, 1984: *Twardowski's Concept of Sign and Meaning*; Harvard University, Radcliffe College, December 1984: presentation and discussion on *Women and Human Rights*; Harvard University, Center for European Studies, conference on KOR: Intellectuals in Democratic Movements, February 1985: *The Flying University and the Intellectual Tradition*; Holy Cross, East European Studies Club, February 1985: *Recent Political Situation in Poland*;

Holy Cross College, Colloquia of the Philosophy Department, March 1985: *Heidegger and Peirce*; Semiotic Society of America and Peirce Society, annual joint meeting, October 1985: *Peirce's Semiotics and Heidegger's Hermeneutics*; Boston University, Boston Colloquia of Philosophy of Science, November 1985: *Two Concepts of Interpretation*; New England Slavic Association, annual meeting at Harvard University, March 1986, panel discussion on Jewish-Polish relations in the 20th C.; German-American Conference together with annual meeting of North American Society for Philosophy, Paderborn, July 1986: *Peirce and the Cartesian Tradition*; Semiotic Society of America, annual meeting in San Francisco, October 1986: *Ingarden on Meaning and Interpretation*; Holy Cross College, Colloquia of the Philosophy Department, November 1986: *The Concept of Meaning: Phenomenology and Deconstruction*; University of North Florida, Department of Humanities, Jacksonville, Fl., March 1987, lecture on Nietzsche's philosophy; Semiotic Society of America, 12th annual meeting in Pensacola, Fl., October 1987; chair of two sessions on historiography of semiotics; XVIII World Congress of Philosophy, Brighton, UK, August 1988: a. Jaspers Conference, Aug. 21: *Jaspers and Nietzsche on Freedom and Necessity*; b. Peirce Society, Aug. 24: *Semiotics as an Art of Understanding*; Holy Cross College, Colloquia of the Philosophy Department, November 1988: *Freedom as Self-responsibility in Jaspers and Nietzsche*; New England Slavic Association, annual meeting at Harvard University, April 1989: *Roman Ingarden versus Deconstruction*; Clark University, Philosophy Club, April 1989, lecture on Nietzsche's concept of freedom; Institut für die Wissenschaften vom Menschen, Wien, June 1989: *Nietzsche on Europe*; Peirce Sesquicentennial International Congress at Harvard University, September 1989: *Peirce and Descartes*. Chair of two sessions on Peirce and Europe; International Jaspers Kongress in Graz, November 1989: *Jaspers' Concept of Freedom and Responsibility*; Kennedy

Library, Boston, conference on Eastern Europe Emerging from the Legacy of World War II, April 1990: *Poland after Communism*; Polskie Towarzystwo Filozoficzne, Uniwersytet Warszawski, grudzie 1990: *Nietzsche o cnocie darz cej-*, Polskie Towarzystwo Semiotyczne, Uniwersytet Warszawski, grudzie 1991: *Semiotyczna koncepcja znaku Peirce'a* oraz *Krytyka dekonstrukcji*; Polskie Towarzystwo Filozoficzne, UMK w Toruniu, czerwiec 1992: *Semiotyka a dekonstrukcja*; Vereinigung für wissenschaftliche Semiotic, annual meeting at Stuttgart University: *Rationalism of the Stuttgart School in Semiotics*; Second International Jaspers Congress at Graz University, October 1994: *Jaspers and the Idea of University*; Polskie Towarzystwo Semiotyczne, Uniwersytet Warszawski, grudzie 1996: *Peirce a neopragmatyzm*; Uniwersytet Jagiello ski, Wydział Filozofii, wykłady, 1997: *Peirce a neopragmatyzm*.

II. SZKIC BIOGRAFICZNY. Hanna Buczy ska urodziła si w Warszawie 26 listopada 1932 roku. W 1950 roku uko czyła warszawskie liceum im. J. Słowackiego i podj ła studia na SGPiS. Pocz tki jej filozoficznej biografii wi si z Uniwersytetem Warszawskim, na którym w roku 1953 rozpocz ła studia filozoficzne na Wydziale Filozofii zako czone magisterium w roku 1955. Osiem lat pó niej, w 1963 roku, otrzymuje na UW doktorat z filozofii na podstawie rozprawy po wi conej filozofii j zyka Ernesta Cassirera.

Swoj prac zawodow rozpoczyna na Uniwersytecie Warszawskim w 1955 roku w Katedrze Filozofii kierowanej przez prof. Adama Schaffa. Mo na przypuszcza , e to - mi dzy innymi - opieka szefa katedry pozwoliła młodej asystentce zaj si w jej pracy badawczej najpierw Cassirerem, a potem pragmatyzmem w czasach, w których od adeptów filozofii oczekiwano zaangażowania w jedynie słuszn filozofi marksistowsk . W pracy dydaktycznej potrafiła w niezwykle atrakcyjny sposób odkrywa powaby i wyzwania filozofii stawiaj c studentów od najwcze niejszych dni ich filozoficznych studiów wobec najwa niejszych kwestii tej dyscypliny. Pami - tam, e jednym z pierwszych (je eli nie wr cz pierwszym) tekstów dyskusowanych na pierwszym roku studiów w ramach proseminarium z głównych kierunków filozofii były *Prolegomena* Kanta. W 1968 roku okazało si , e dla asystentki otwarcie krytykuj cej decyzje polityczne władz PRL nie ma miejsca na Uniwersytecie Warszawskim i Hanna Buczy ska-Garewicz musiała opu ci uczelni . Po dwuletniej jednak przerwie została przyj ta do IFiS PAN, który stał si wtedy schronieniem dla tych pracowników naukowych uczelni wy szych, którzy w opinii władz zagra ali ideologicznym podstawom kształcenia młodzie y.

Zamkni ty dost p do nauczania na uniwersytecie nie oznaczał jednak, e Hanna Buczy ska definitywnie rozstała si ze swoim nauczycielskim,

akademickim powołaniem. W 1977 roku znalazła się w ród zało ycieli tak zwanego „Lataj cego Uniwersytetu”, który funkcjonował pod nazw Towarzystwa Kursów Naukowych. W ramach jego nieoficjalnych struktur nauczania Hanna Buczy ska prowadziła seminaria z filozofii moralnej. Była te członkiem komisji stypendialnej, która, korzystaj c z prywatnych składek, przyznawała niewielkie granty młodym wybitnym ludziom dyskryminowanym w pa stwowych uczelniach.

Uzyskuj c w 1970 roku w Instytucie Filozofii i Socjologii PAN habilitacj na podstawie ksi ki po wi conej pragmatyzmowi, pod tytułem *Warto i fakt*, Hanna Buczy ska-Garewicz rozpocz ła swoje wieloletnie studia nad pragmatyzmem, który odt d b dzie jej głównym obszarem bada . W IFiS PAN trafia do Zakładu Teorii Poznania, kierowanego przez Adama Schaffa, jako jego jedyny pracownik. Dopiero w 1973 roku doł cza do tego Zakładu autor obecnego tekstu. W okresie gierkowskiego „otwarcia”, w roku 1974-1975, udaje si Hannie Buczy skiej-Garewicz - uznanej ju specjalistce w zakresie pragmatyzmu - sp dzi rok na Uniwersytecie Harvarda jako Visiting Scholar. Powraca na ten uniwersytet w roku 1981-1982, by nast pnie na wiele lat osi w Stanach Zjednoczonych. Najpierw jako Distinguished Visiting Professor na University of New Mexico (1982-1983), potem jako Fellow w Bunting Institute of Radcliffe College na Harvardzie (1983-1984), by w ko cu przyj stał prac jako professor filozofii w College of the Holy Cross w Worcester (1984-2001). W Holly Cross prowadzi wykłady po wi cone rozmaitym zagadnieniom, zatytułowanym w katalogu uczelni jako: Metafizyka, Fenomenologia, Podstawowe kwestie moralno ci, Etyka, Filozofia człowieka, Teoria poznania, Filozofia i literatura, Filozofia ameryka ska, Filozoficzne problemy wolno ci, Filozofia czasu, Ludzka egzystencja, Współczesna filozofia europejska. Ponadto prowadzi tam seminaria: Nietzsche, Heidegger, Sartre, Hermeneutyka, Epistemologia, Metafizyka, Filozofia jako sposób ycia, Rozum i wiara: Edith Stein, Wielcy filozofowie współczesno ci. Od 2002 roku, gdy przechodzi na emerytur dzie l c swój czas mi dzy Worcester i Warszaw , powraca do intensywnej pracy nad kolejnymi publikacjami po polsku.

III. TWÓRCZO . Twórczo Hanny Buczy skiej-Garewicz pokazuje, z jednej strony, jej wszechstronne kompetencje filozoficzne, a z drugiej, doskonałe rozpoznanie potrzeb akademickiej filozofii. Interesowały j zwłaszcza te idee filozoficzne, które niosły ze sob najwi kszy ładunek inspiracji i które odegrały olbrzymi rol w ukształtowaniu filozofii współczesnej.

Pierwsza ksi ka po wi cona filozofii Koła Wiedeskiego stała si od samego pocz tku poszukiwanym materiałem dydaktycznym oraz podstawowym ródłem wiedzy o pozytywizmie logicznym. Nast pna, po wi co-

na E. Cassirerowi, odkrywała polskiemu czytelnikowi potencjał inspiracji zawarty w marburskim neokantyzmie, a zwłaszcza w dorobku Ernesta Cassirera. Dominującym akcentem w twórczości Hanny Buczyńskiej-Garewicz stały się jednak prace poświęcone pragmatyzmowi począwszy od pracy *Wartość i fakt* z 1970 roku. Szczególnie wiele uwagi poświęcała następnie Ch. S. Peirce'owi stawiając się jednym z najwybitniejszych znawców i krytyków poglądów tego autora. Nie rozstaje się z tymi tematami do dnia dzisiejszego, a ostatnią z poświęconych mu księzek, pod tytułem *Semiotyka Peirce'a*, ukazała się w 1994 roku.

Charakterystycznym rysem prac Hanny Buczyńskiej poświęconych pragmatyzmowi są analizy odkrywające rolę tej tradycji w podjęciu najtrudniejszych zagadnień epistemologicznych oraz zdolność do tworzenia pomostów między subdyscyplinami filozofii zwyczajowo oddzielanymi w akademickim nauczaniu filozofii. Takimi jak epistemologia i aksjologia, albo jak teoria znaczenia i teoria wartości. Obszar jej refleksji obejmuje takie dziedziny jak aksjologia, epistemologia, semiotyka i pogranicza tych subdyscyplin. Znakomicie to potrafiła pokazać komplementarnością tej problematyki, trafnie wydobywając specyficzne akcenty rozmaitych przedstawicieli pragmatyzmu, które zapewniły mu teoretyczną siłę. W ten sposób, w pracy z 1975 roku *Znak. Znaczenie. Wartość*, prezentuje Stevensona jako autora koncepcji wartości identyfikowanej z treścią ekspresji, obok idei wartości instrumentalnej Deweya i teorii Ch. Morrisa, którą prezentuje jako koncepcję wartościowania rozumianego jako wybór zachowania. W tle tych rozważań pozostawało jednak zawsze pytanie o ontyczny status wartości. W tym samym roku pojawia się też obszerniejsze studium z historii filozofii wartości *Uczucia i rozum w wiecie wartości*, które jest swoistym panoramą dwudziestowiecznej refleksji aksjologicznej, tworzącej podstawy współczesnej filozofii moralnej. Autorka pokazała przy tym wpływ myśli autorów często uchodzących uwadze badaczy, takich jak A. Meinong albo N. Hartmann.

Badania Buczyńskiej poświęcone teorii znaku wyrosły z zainteresowania Peirce'm. Jak niewielu autorów, potrafiła jednak zbudować obszar badań semiotycznych, w którym obok stanowiska przedstawicieli pragmatyzmu pojawiają się również te problematyki wniesione przez filozofów innych orientacji, wśród których szczególnie wag Buczyńska przykładła do fenomenologii. Widą to zwłaszcza w książce z 1981 roku pod tytułem *Znak i oczywistość*. Charakterystyczne w jej rozważaniach jest pojmowanie znaku jako kategorii epistemologicznej. Tworzony przez Buczyńską dyskurs udanie integruje pojęcia wyrosłe w obrębie odrębnych doktryn. Zwraca uwagę, na przykład, sposób wykorzystania fenomenologicznego pojęcia przedmiotu intencjonalnego.

Od lat 90. pojawiaj si prace Hanny Buczy skiej-Garewicz , sygnalizuj ce rosn c wra liwo na zagadnienia metafizyczne, cho pytania metafizyczne byy obecne w jej pracach niemal od pocz tku pracy badawczej i nauczycielskiej. Zreszt tak jak i we wcze niejszych publikacjach, Buczy ska prezentuje si - przede wszystkim - jako wnikliwy interpretator i krytyk klasycznych tekstów filozofii wspóczesnej, z których wydobywa tre ci i inspiracje nie zawsze dostrzegane przez historyków filozofii. Mowa tu o ksi ce z roku 1992 pod tytu em *Milczenie i mowa filozofii* oraz najnowszej publikacji z roku 2003, *Metafizyczne rozwa ania o czasie*. W obu ksi kach - cho ich główna tematyka jest odmienna - pojawia si fascynacja Nietzschem i w obu jednym z dominuj cych filozoficznych kwestii jest zagadnienie wolno ci. Obie te doskonale wpisuj si w coraz intensywniejsz dyskusj wokół wspóczesnej misji filozofii.

IV. UCZNIOWIE I ODDZIAŁYWANIE. Wpływ publikacji i działalno ci nauczycielskiej Hanny Buczy skiej-Garewicz wida , przede wszystkim, w przypisach i bibliografiach prac powstałych w Polsce w ci gu ostatnich 40 lat. W istocie, obserwuj c nieustann obecno tego wpływu w publikacjach kolejnego pokolenia autorów polskiej refleksji filozoficznej, nie sposób sobie u wiadomi , e autorka cytowanych i komentowanych prac była w Polsce fizycznie nieobecna, zajmuj c si przez niemal wier wieku intensywn prac nauczycielsk w ameryka skiej uczelni. Trudno o przykład bardziej skutecznego oddziaływania.